

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย เพราะนอกจากจะสร้างรายได้โดยมีมูลค่าเป็นอันดับหนึ่งของการค้าบริการรวมของประเทศไทยแล้ว (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2546) ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจต่อเนื่อง อาทิ โรงแรม ที่พัก ภัตตาคารและร้านอาหาร การขนส่งคนเพื่อการเดินทาง ซึ่งได้ก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น รวมทั้งสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศปีละหลายแสนล้านบาท

ปัจจุบันรัฐบาลสนับสนุนการเปิดพื้นที่ที่ทหารให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นกองทัพเรือซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ สังกัดกระทรวงกลาโหมจึงตอบสนองนโยบายดังกล่าว โดยในส่วนพื้นที่ภาคตะวันออกนั้น มีการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารของกองทัพเรือในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยเปิดให้ประชาชนทั่วไปสามารถเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ในพื้นที่ทหารได้ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมของกองทัพเรือในเขตพื้นที่อำเภอสัตหีบมีด้วยกันหลายสถานที่ แต่ที่ได้รับความนิยมจากบุคคลทั่วไปและมีปริมาณนักท่องเที่ยวสูงอย่างสม่ำเสมอ คือ การเข้ามาเที่ยวชมเรือหลวงจักรีนฤเบศร ซึ่งจอดอยู่บริเวณท่าเรือจุกเสม็ด และการดำน้ำดูปะการังบริเวณเกาะต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในพื้นที่บริเวณอำเภอสัตหีบ โดยเฉพาะเกาะขาม

เมื่อปี 2536 กองทัพเรือได้มอบหมายให้ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการเป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในทะเลพร้อมทั้งให้ผู้บัญชาการกองเรือป้องกันฝั่งเป็นประธานคณะกรรมการ การดำเนินงาน โครงการอุทยานใต้ทะเลพื้นที่สัตหีบ และบริเวณใกล้เคียงซึ่งในเบื้องต้นได้กำหนดพื้นที่เกาะขามเป็นเป้าหมายแรกในการจัดทำเป็นอุทยานใต้ทะเล เนื่องจากเกาะขามมีลักษณะทางอุทกศาสตร์ และมีระบบนิเวศสมบูรณ์ในระดับที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของปะการัง และพื้นที่ที่มีความสะดวกในการเดินทาง เนื่องจากไม่ห่างฝั่งมากนัก ดังนั้นผู้ศึกษาจึงคิดว่าน่าจะเป็นโอกาสที่ดีในการศึกษาถึงความคุ้มค่าในการนำเรือท้องกระจกมาวิ่ง เพื่อการท่องเที่ยวเส้นทางท่าเรือจุกเสม็ดถึงเกาะขาม โดยวิ่งชมปะการังรอบ ๆ เกาะและเดินทางกลับ ยิ่งปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กำลังเป็นที่นิยมเป็นอย่างมากประกอบกับเรือท้องกระจกของกองทัพเรือก็มีอยู่แล้ว แต่ไม่ได้มีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในเชิงพาณิชย์

ปัจจุบันมีเอกชนขออนุญาตกองทัพเรือเข้ามาดำเนินการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว โดยพาขึ้นไป

ท่องเที่ยวบนเกาะขามและรอรับกลับ แต่ต้องไปขึ้นเรือที่ทำเรือของเอกชนบริเวณหมู่บ้านแสมสาร และสะพานปลาบริเวณห้องแซ่เย็นในตลาด อำเภอสัตหีบ ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องเตรียมตัวล่วงหน้าในการแต่งกายมาก่อน เพื่อความสะดวกในการขึ้นลงจากเกาะ เช่น รองเท้าที่สวมใสนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่มาเที่ยวชมเรือ เมื่อได้เห็นบรรยากาศบริเวณท่าเรือจุกเสม็ดและท้องทะเลโดยรอบ ต่างก็ชื่นชมในความสวยงาม ประกอบกับเมื่อได้รับทราบข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทางเรือว่าบริเวณเกาะขามมีปะการังที่ยังสมบูรณ์และสวยงาม จึงมีความสนใจและต้องการจะเที่ยวชมบริเวณรอบ ๆ เกาะ หรือนั่งเรือเล่นชมทัศนียภาพทางทะเลโดยรอบก่อนเดินทางกลับ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวส่วนมากที่มาเที่ยวชมเรือหลวงจักรีนฤเบศรมักเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวในสถานที่อื่นต่อ ซึ่งการนั่งเรือเที่ยวชมแนวปะการังรอบ ๆ เกาะขามโดยไม่ได้ขึ้นไปบนเกาะนั้น เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ต้องเตรียมตัวให้พร้อมด้านอุปกรณ์หรือการแต่งกายมากนัก โดยเมื่อเสร็จสิ้นจากการเที่ยวชมเรือหลวงจักรีนฤเบศรก็สามารถขึ้นเรือท่องเที่ยวที่จอดบริเวณอยู่ใกล้เคียงกันได้อย่างสะดวก ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มากนักต่อการเดินทาง สะดวกต่อการแต่งกายและท่องเที่ยว อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายและจุดประสงค์ด้านการท่องเที่ยวก็แตกต่างจากที่เอกชนดำเนินการจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นมูลเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยฉบับนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนนำเรือท่องเที่ยวที่กองทัพอากาศมีอยู่แล้วมาปรับปรุงให้สวยงาม ทันสมัย และนำมาวิ่งให้บริการ เพื่อการท่องเที่ยวเพื่อชมปะการังและทัศนียภาพชายฝั่งทะเล บริเวณเกาะขาม ซึ่งอยู่ในพื้นที่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อกำหนดรูปแบบการเดินทางและลักษณะการให้บริการที่เหมาะสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. เป็นการนำเรือท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วมาปรับปรุงให้สวยงาม ทันสมัยและเพิ่มคุณค่าให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
2. สามารถหารายได้เข้าหน่วยงานของกองทัพอากาศ เพื่อนำมาพัฒนาหน่วยและสวัสดิการภายในอันเป็นการลดภาระด้านงบประมาณให้กับกองทัพ
3. เป็นการหารายได้พิเศษให้กับข้าราชการทหาร

4. เป็นการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ทหาร ซึ่งยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ให้เป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่วไป อันส่งผลดีต่อการสร้างมวลชนสัมพันธ์และภาพลักษณ์ที่ดีต่อกองทัพ

ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยฉบับนี้ทำการเก็บรวบรวมและค้นหารายละเอียดของข้อมูล ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ. ศ. 2547 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 ประกอบด้วยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมเรือหลวงจักรีนฤเบศร ข้อมูลด้านทางกายภาพและเทคนิคของเรือท้องกระจก ข้อมูลของเรือหลวงจักรีนฤเบศร เกาะช้าง และท่าเรือจุลเสด็จที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลทางเศรษฐศาสตร์สำหรับวิเคราะห์และประเมินความคุ้มค่าในการลงทุน ภายในระยะเวลาโครงการ 2 ปี

นิยามศัพท์เฉพาะ

เรือท้องกระจก หมายถึง เรือที่ถูกปรับบริเวณท้องเรือให้เป็นกระจกเพื่อสามารถดูพื้นที่ท้องทะเลได้

น็อต หมายถึง หน่วยวัดความเร็วของเรือ โดยเป็นระยะทางเป็นไมล์ทะเลที่เดินทางได้ใน 1 ชั่วโมง เช่น ความเร็ว 7 น็อต หมายถึงในเวลา 1 ชั่วโมงสามารถเดินเรือได้ระยะทาง 7 ไมล์ทะเล

ไมล์ทะเล หมายถึง ระยะทางเรือเดินในทะเลโดย 1 ไมล์ทะเล มีระยะทางเท่ากับ 2,000 หลาหรือประมาณ 1.8 กิโลเมตร

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีทำที่ในการอนุรักษ์ (Conservation) สำหรับการอนุรักษ์มีความหมายในการร่วมกันป้องกันรักษาให้คงเดิม โดยจะเป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทุกประเภท คือ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่มีรูปแบบอนุรักษ์โดยองค์กรที่รับผิดชอบหรือโดยนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีวิธีการที่หลากหลาย